

عنوان مقاله:

چالشهای محیط زیستی در آبهای مشترک نمونه موردی تالاب بین المللی هامون (ایران و افغانستان)

محل انتشار:

هشتمین کنفرانس هیدرولیک ایران (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

علیرضا نجفی - کارشناس دفتر رودخانه های مرزی و منابع آب مشترک- وزارت نیرو

جبار وطن فدا - مشاور معاون وزیر در امور آب و آبفا و دبیر کمیته هماهنگی رودخانه های مر

خلاصه مقاله:

طی دهه های گذشته منابع آب سطحی و زیرزمینی تامین کننده آب مورد نیاز مصارف کشاورزی، شهری و صنعت بوده است. رودخانه ها مهمترین تامین کننده نیازهای آبی مردم مانند آب شرب، کشاورزی، ترابری آبی و نیروگاه های آبی بوده اند. کیفیت و کمیت خصوصیات جریان بر محیط زیست حاشیه نشینان و آبریزان رودخانه تاثیر میگذارد. اغلب رودخانه های حوضه آبریز در انتها وارد تالاب شده و زندگی تالاب به آب ورودی به آن بستگی دارد. دریاچه های هامون، تالاب های مرزی بین ایران و افغانستان می باشند که آب خود را از رودخانه مرزی هیرمند تامین مینمایند. به دلیل اهمیت بین المللی تالابهای مذکور، هامون هیرمند در سال 1975 میلادی در کنوانسیون رامسر به ثبت رسیده است. دریاچه های تالاب محیط ویژه های جهت گونه های گیاهی و ماهیان مخصوص بخود بوده و پرندگان مهاجر بیشماری را بخود جذب نموده اند. ارزش اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی تالاب بسیار بالا بوده و سبب تثبیت جمعیت مشخصی از مردم در حوضه آبریز سیستان گردیده است. به نظر میرسد طی دهه گذشته خشکسالی در این منطقه بیشتر از گذشته رخ داده است و از پوشش گیاهی آن به طرز مشهودی کاسته شده است. تنزل اکوسیستم بزرگترین نگرانی مردم و مسئولان منطقه بوده و تهدید آن بر مردم بیشتر بوده است. با کاهش پوشش گیاهی، از مهاجرت پرندگان نیز کاسته شده است. دلایل تنزل محیط زیست افزایش دوره خشکسالی، کاهش آورد رودخانه مرزی هیرمند ناشی از افزایش مصارف بالادست در افغانستان، تخریب شدید منابع طبیعی با افزایش جمعیت و ورود گونه غیر بومی ماهی نابود کننده گیاهان آبی تالاب بویژه نیزارها طی سالهای میانی دهه 1980 بوده است. به منظور کاهش چالشهای محیط زیستی در رودخانه ای مرزی و تالابهای مشترک، لازم است به سوی مدیریت جامع منابع آب در حوضه آبریز حرکت نمود و همکاریهای بین کشورهای همسایه توسعه یابد و با استفاده از معاهدات دو یا چند جانبه تقویت گردد و از پشتیبانی فنی و اعتبارات بین المللی نیز جهت کمک به ادامه زندگی تالاب استفاده شود تا محیط زیست منحصربفرد تالاب برای سالهای آینده حفظ گردد. در این مقاله وضعیت تالابهای هامون و اقدامات انجام شده جهت حفظ آن و راهکارهای پیشنهادی ارائه خواهد شد.

کلمات کلیدی:

دریاچه هامون، حوضه آبریز سیستان، رودخانه های مرزی، تالاب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/75607>

